

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 05 Nisan 2012
Nr. Ref.: RK218/12

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Dava No: KI 86/11

Başvurucu

Milaim Berisha

**Kosova Yüksek Mahkemesi'nin rev. nr 20/09 sayı ve 1.3.2011 tarihli kararının
Anayasa uygunluğu denetimi**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Aşağıdaki yapıdadır:

Enver Hasani, Başkan
Kadri Kryeziu, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Ivan Čukalović, Üye
Gjyljeta Mushkolaj, Üye
Iliriana Islami, Üye

Başvurucu

1. Başvurucu, avukat Bay Avdullah Robaj tarafından temsil edilen Suhareka rr: Mulla Nura p.n. adresinde ikamet eden Bay Milaim Berisha'dır.

İtiraz edilen karar

2. Başvurucunun itiraz ettiği nihai karar kendi beyanına göre 11 Mart 2011 tarihinde teslim aldığı Yüksek Mahkeme'nin rev.nr. 20/09 sayı ve 1.3.2011 tarihli kararıdır. Başvurucu Suhareka Belediye Mahkemesinin C. nr. 65/08 sayı ve 17.07.2008 tarihli kararı ile Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 379/08 sayı ve 01.12.2008 tarihli kararının da Anayasa uygunluğu denetiminin yapılmasını talep etmiştir.

Dava konusu

3. Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi'ne 28 Haziran 2011 tarihinde yapılan başvurunun temel konusu Suhareka Belediye Mahkemesinin C. nr. 65/08 sayı ve 17.07.2008 tarihli kararı, Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 379/08 sayı ve 01.12.2008 tarihli kararı ile Kosova Yüksek Mahkemesi'nin rev.nr. 20/09 sayı ve 1.3.2011 tarihli kararının Anayasa uygunluğu denetiminin yapılmasıdır. Başvurucuya göre yukarıda belirtilen mahkeme kararlarıyla kendisine ait mülkün gayrihukuki bir şekilde alınıp başka birine verilerek Anayasa ile güvence altına alınan haklarının ihlal edilmiştir. Başvurucu söz konusu kararların Mahkemece iptalini talep etmiştir.

Yasal dayanak

4. Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın (bundan sonra: "Anayasa") 113.7 maddesi, 03/L-121 sayılı Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi Hakkında Yasanın (bundan sonra: "Yasa") 47.maddesi ile Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: "İçtüzük") 29. kuralı.

Davanın Mahkeme'deki seyri

5. Mahkeme, Priştineli avukat Bay Avdullah Robaj tarafından temsil edilen Suhareka mukimi Bay Milaim Berisha'nın başvurusunu 28 Haziran 2011 tarihinde kabul etmiş ve Mahkeme Sekreteryası tarafından başvurusu KI 86/11 dava numarası ile kaydedilmiştir.
6. Mahkeme Başkanı'nın 17 Ağustos 2011 tarih ve GJR 86/11 sayılı kararı ile Üye Kadri Kryeziu raportör yargıç olarak görevlendirilmiş ve Başka'nın aynı tarih ve KSH 86/11 sayılı kararı ile Üye Altay Suroy başkanlığında üyeler Snezhana Botusharova ve Ivan Čukalović'ten oluşan Ön İnceleme Heyeti belirlenmiştir.
7. Mahkeme, 5 Ağustos 2011 tarihinde Kosova Yüksek Mahkemesi, Prizren Bölge mahkemesi ve Suhareka Belediye Mahkemesine başvurunun kaydedildiği tebligatta bulunmuştur.
8. Prizren Bölge Mahkemesi, 11 Ağustos 2011 tarihinde Mahkeme'ye gönderdiği cevabın ekinde başvurunun Anayasa Mahkemesi nezdinde itiraz ettiği her üç mahkeme kararının örneklerini göndermiştir.
9. Prizren Bölge Mahkemesi 12 Eylül 2011 tarihinde Mahkeme'ye faks yoluyla bu dava dosyasının bir parçası olan Suhareka Belediye Mahkemesinin 360-483/91 sayı ve 23.01.1992 tarihli kararını da göndermiştir.
10. Ön İnceleme Heyeti 25 Kasım 2011 tarihinde raportör yargıcın raporunu görüşükten sonra tam kadroda toplanan Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların özeti

11. Başvurucu Bay Milaim Berisha 1972 yılından 14.09.1990 tarihine kadar Suhareka'daki IGK Ballkan fabrikasında kontrol kalfası olarak çalışmıştır.
12. IGK Ballkan fabrikası işçilerin maaşlarından yapılan kesintilerle Ballkan mahallesinde yaptırdığı 76 konutun tahsisine ilişkin ilan vermiştir.
13. IGK Ballkan fabrikasının 1 Ağustos 1989 tarih ve 5842 sayılı kararına göre başvurucu Bay Milaim Berisha'ya 73.95 m² büyüklüğünde bir daire tahsis edilmiş olup işvereni tarafından daire tahsisatı hakkı tanınan çalışanlar listesinde dokuzuncu sırada yer almıştır.
14. Anayasa Mahkemesi'ne teslim edilen evraktan Bay Milaim Berisha'nın dairede ikamet etmek için herhangi bir anlaşma imzalayıp imzalamadığı anlaşılamamakta olup, kendi beyanına göre bu dairede herhangi bir engelleme olmaksızın 29.01.1992 tarihine kadar ikamet etmiştir.
15. Dönemin "geçici tedbirler" diye tabir edilen işverenin baskıcı organı ağır görev ihlali gerekçesiyle 27.09.1990 tarihinde 6112/9 sayılı kararla Bay Milaim Berisha'nın işine son vermiştir. Dava dosyasındaki evraklardan Bay Berisha'nın bu karara itiraz ettiği görülmemektedir.
16. Suhareka Belediyesi Şehirleşme ve Konut İşleri Sekreterliği'nin 23.01.1992 tarih ve 360-483/91 sayılı kararıyla Bay Milaim Berisha'ya karar tesliminden itibaren on gün içerisinde ikamet ettiği daireyi diğer kişilerle birlikte eşyaları da alarak boşaltılması emredilmiştir.
17. Bu kararın gerekçesinde Yakova'daki Ortak Çalışma Mahkemesi'nin 203 sayı ve 12.10.1989 tarihli kararıyla İşçi Konseyinin 5836 sayı ve 3.07.1989 tarihli kararı ile IGK Ballkan Şirketi Konut Tahsis Komisyonu'nun 10.07.1989 tarihli kararlarının feshedildiği olgusu dikkate alınarak, IGK Ballkan şirketinin talebi doğrultusunda alındığı belirtilmiştir.
18. Bay Milaim Berisha'nın boşaltması emredilen daireyi 1993 yılında Suharekalı Bay Jovanoviç Zoran özelleştirme yoluyla almış, Suhareka Belediye Mahkemesinde tasdik edilen ov.br. 1976/93 sayılı alım satım sözleşmesiyle mülkiyetini kendi adına devretmiştir.
19. Bay Milaim Berisha'nın avukatı Avdullah Robaj'a göre UN-HABITAT diye bilinen UNMIK Konut İşleri Müdürlüğü'nün HPCC/78/2006 sayılı kararıyla 16.11.2006 tarihinde dava konusu daire üzerinde Milaim Berisha'nın mülkiyet hakkı tanınmıştır. Ancak Anayasa Mahkemesi'ne yapılan başvuru dosyasında bu karar delil olarak sunulmamış ve yazışmaların hiçbirinde buna yer verilmemiştir.
20. Zoran Jovanoviç 28.07.2006 tarihinde Suhareka mukimi hukukçu Agim Demiri'yi kendisini temsil etmek üzere yazılı vekâlet ile vekil tayin etmiştir. Vekâlet, vekilin söz konusu daireyi Suhareka Belediyesi Bukosh köyü mukimi Bayan Valbone Baraliu'ya satma yetkisini içermektedir. Dava konusu daire Suhareka Fidanishte Mahallesi 8. bina, dış kapı no 3, ikinci katta bulunup 73,95 m² alana sahiptir.
21. Daire alım satım sözleşmesi 30.08.2007 tarihinde hazırlanıp Bay Zoran Jovanoviç'e vekalet eden Bay Agim Demiri ve Bayan Valbone Baraliu arasında akdedilmiş olup Suhareka Belediye Mahkemesi ile Suhareka Belediyesi Ekonomi ve Mali İşler

Müdürlüğü tarafından tasdik edilmiş ve mülkiyet devri için vergi niteliğinde 200,00 € tutarındaki yükümlülük tahsil edilmiştir.

22. Priştine'deki UNMIK Konut İşleri Müdürlüğü 8 Ekim 2007 tarihinde Suhareka Belediye Mahkemesi Müdürü ile Prizren Bölge Mahkemesi Müdürüne gönderdiği bir yazıda Bay Milaim Berisha'nın bu müdürlükte görüşülmekte olan bir şikayetin bulunduğunu ve şikayetin karşı tarafı niteliğinde Bay Zoran Jovanović'in olduğu belirtilmiş ve ihtilafın tarafları olan Bay Milaim Berisha ve Zoran Jovanović arasında bir mutabakata varılmadıkça bu iki mahkemeye söz konu mülke ilişkin mülkiyet hakkı tasdikinin yapılmasının yasaklandığı açıklanmıştır.
23. Bu müdürlüğün yazısı söz konu mahkemelere 8 Ekim 2007 tarihinde gönderilmiş, ancak Bay Zoran Jovanoç'i temsilen satıcı Bay Agim Demiri ile alıcı Bayan Valbone Baraliu arasında 30 Ağustos 2007 tarihinde akdedilip Suhareka Belediye Mahkemesince onaylanmış bir alım satım sözleşmesi bulunmakta olup Anayasa Mahkemesi'ne sunulan evraktan bu sözleşmenin herhangi bir zamanda feshedilmediği anlaşılmaktadır.
24. Bayan Valbone Baraliu'nun dava dilekçesi doğrultusunda Suhareka Belediye Mahkemesi 17.07.2008 tarihinde çıkarttığı C.nr. 65/2008 sayılı kararla Bayan Barliu'nun dava dilekçesi kabul edilmiş ve Bay Milaim Berisha'ya Suhareka Belediye Mahkemesince VR. nr. 2871/07 sayı ve 30.08.2007 tarihli tasdikine göre Bayan Valbone Baraliu sahibi olduğu Suhareka Fidanishte Mahallesi 8. bina, dış kapı no 3, ikinci kattaki daireyi 15 gün içerisinde boşaltılıp sahibine teslim edilmesi emredilmiştir.
25. Prizren Bölge Mahkemesi Bay Milaim Berisha'nın vekilinin yaptığı itiraz başvurusunu yerinde bulmayarak 01.12.2008 tarihinde reddetmiş ve Suhareka belediye Mahkemesinin C.nr. 65/08 sayılı kararını onamıştır.
26. Başvurucunun Prizren Bölge Mahkemesinin Ac. nr. 379/2008 sayı ve 1.12.2008 tarihli kararına ilişkin revizyon başvurusunu Kosova Yüksek Mahkemesi 1.3.2011 tarihinde reddetmiş ve sonuç olarak dava konusu mülkün sahibi Bayan Valbone Baraliu olmuştur.
27. Yetkili Mahkemelerin kararlarından memnun kalmayan Bay Milaim Berisha en son 28.06.2011 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvurmuş ve tüm kararların feshini ve gayrimeşru ve Anayasa'ya aykırı olarak ilan edilmelerini talep etmiştir.

Başvurucunun iddiaları

28. Başvurucu yukarıda zikredilen Suhareka Belediye Mahkemesi, Prizren bölge Mahkemesi ve Kosova Yüksek Mahkemesi'nin kararlarıyla Anayasa'nın 21. maddesi 1, 2, 3 ve 4. fıkraları, 31. maddesi 1 ve 2. fıkraları ve özellikle 46. maddesi (Mal Güvenliği) ile güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
29. Başvurucu, 1989 yılından kendisine tahsis edilen dairenin Bay Milaim Berisha'nın gerçek sahibi olduğu olduğu halde dairenin alım satımına ilişkin satıcı niteliğinde Bay Zoran Jovanović ile alıcı niteliğinde Bayan Valbone Baraliu arasında akdedilen sözleşmeyi 30.08.2007 tarihinde tasdik ederek Suhareka Belediye Mahkemesinin Bay Jovanović'i mülkün sahibi olarak meşrulaştırıp gayrimeşru hukuki bir işlem yaptığını ileri sürmüştür. Diğer yandan davacı Valbone Baraliu'nun dava dilekçesini kabul edip davalı olan başvurucuya daireyi boşaltmayı emreden Suhareka Belediye Mahkemesi ve başvurucunun itiraz başvurusunun yerinde bulmayarak reddeden Prizren Bölge Mahkemesi ile revizyon başvurusunu reddeden Yüksek Mahkeme,

Belediye Mahkemesinin yanlış kararını tekrar etmiş ve dava konusu daire üzerindeki mülkiyet hakkından istifade etmekten mahrum bırakmışlardır.

Başvurunun kabul edilirliliğinin değerdendirilmesi

30. Başvurucunun başvurusu hakkında karar verebilmek amacıyla Mahkeme, Anayasa, Yasa ve Mahkeme'nin İçtüzüğünde belirtilen kabul edilirlilik koşullarını yerine getirip getirmediğini değerdendirmek durumundadır.

31. Mahkeme, bununla ilgi olarak Anayasa'nın 113.7 maddesine atıfta bulunmak ister. Söz konusu madde şunu belirlemiştir:

“Yasalarla belirlenen tüm yasal yollar tükendikten sonra bireyler, kamu otoriteleri tarafından kendi bireysel hak ve özgürlükler ihlal edildiğinde dava açma haklarına sahiptirler”

32. Mahkeme İçtüzüğün 36. kuralını da dikkate almaktadır. Bu kural şunu belirlemiştir:

1. Mahkeme istemleri yalnız şu hallerde görüşebilir:
c) Başvuru açıkça temellendirildiği zaman;

33. Anayasa Mahkemesi, delillerin teyit edildiği bir mahkeme olmayıp bu davada mevcut durumun tespiti hakkının hukuk mahkemelerinin hakkı ve yargılama yetkisinde olduğunu vurgulamak ister. Anayasa Mahkemesinin rolü Anayasa ile güvence altına alınmış haklara hukuk yollarıyla riayet etmeyi sağlamak olup “dördüncü derece mahkemesi” gibi davranamaz (bkz. *mutatis mutandis*, Akdivar – Türkiye davası, 16 Eylül 1999, R.J.D, 1996-IV, 65. Madde)

34. Başvuruda sunulan evrakta başvurunun, Anayasa ile güvence altına alınan haklarının kamu otoritelerinin karar veya hükümleriyle ihlal edildiğini gösteren deliller sunmadığı için istemin kesinleştirilmesine ilişkin yasal yükümlülüğünü yerine getirmemiş olduğu değerdendirilmelidir. Dahası Mahkeme, dava duruşmasında usulde eksiklik olup tarafsızlık ilkesinin ihlal edildiğini gösteren herhangi bir bulguya rastlamamıştır.

35. Bu çerçevede başvuru, ihlalin işlendiğine dair iddiasını destekleyecek ve ihlalin nasıl işlendiğini gösterecek deliller sunmamış ve anayasa haklarının ihlal edildiğini gösterecek olgular belirtmemiştir.

36. Bunun dışında başka başvuru, Yüksek Mahkeme'nin keyfi veya hakkaniyetsiz hareket ettiğini göstermemektedir. Hukuk mahkemelerini olgularıyla kendi olgularını değıştirmek Anayasa Mahkemesi'nin görevi değildir. Genel bir kural olarak delilleri değerdendirmek hukuk mahkemelerinin kendi bünyesindeki görevidir. Anayasa Mahkemesi'nin görevi, hukuk mahkemelerinden kararlar çıkartılırken kendi bütünlükleri içerisinde usulün hakkaniyetli uygulanıp uygulanmadığını değerdendirmektir (bkz. *mutatis mutandis*, Edwards – Birleşik Krallık 13071/87 sayı ve 10 Temmuz 1991 tarihli kabul edilmiş dava başvurusu hakkında Avrupa İnsan Hakları Komisyonunun Raporu vb.).

37. Başvurucunun davanın sonucuyla memnun olmaması, ona, Anayasanın 31. Maddesinin ihlal edildiği iddiasıyla dava açma hakkı vermez (bkz. *mutatis mutandis*, 5503/02 başvuru numaralı Mezotur-Tiszazugi Tarsulat – Macaristan davası 26 Temmuz 2005 tarihli AİHM kararı).
38. Bu koşullarda başvuru kendi iddiasını ve Anayasa'nın 46. maddesi (Mülkiyet Hakkı) ihlalini gerektiği ölçüde kanıtlamamıştır. Çünkü onun sunduğu delillerden hukuk mahkemelerinin hiçbirisi tarafından Anayasa ile güvence altına alınan haklarının reddedildiğini göstermeyip başvuru kabul edilirlilik koşullarını yerine getirmediği değerlendirilmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa'nın 113.7 maddesi, Yasa'nın 20. maddesi ve İçtüzüğü'nün 36. kuralına dayanarak Anayasa Mahkemesi'nin 25 Kasım 2011 tarihinde yapılan duruşmasında oybirliğiyle:

- I. İstemin kabul edilmez olarak REDDİNE karar verilmiştir.
- II. İşbu karar Yasanın 20.4 maddesine uygun şekilde taraflara bildirilip Resmi Gazetede yayımlanır.
- III. Karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza